

[Link til materiale](#)

Racercyklen Tommy

Læremidlet	Racercyklen Tommy af Sabine Lemire og Jenz Koudahl
Medietype	Billedbog
Fag	Dansk og dansk som andetsprog
Målgruppe	0. – 3. klasse
Nøgleord	cykler, kærlighed, forelskelse, sprog, forskellighed, sjove bøger, trafikultur

Fagligt fokus

Om den pædagogiske vejledning

Denne pædagogiske vejledning giver dig og dine elever idéer til, hvordan I med en legende tilgang kan dykke ned i et litterært værk, og hvordan I med bogen som udgangspunkt kan få mulighed for at samtale om cykling, cykelregler, ting på en cykel og andre cykelord. Ligesom I også med bogen kan få åbnet for samtaler om venskab og kærlighed, om måder at være sammen på og om god cykelkultur. Vejledningens aktiviteter peger jer også på sporet af legende aktiviteter og greb til litteraturarbejdet, undersøgelse af (cykel)sprogets finurligheder, intertekstuelle referencer, og sammenspillet mellem tekst og billede. Du kan vælge at benytte vejledningen fra start til slut i et længere forløb eller benytte dele af den til inspiration.

Om billedbogen

Racercyklen Tommy er en både sjov og charmerende billedbog, hvor tekst og billede smelter sammen i et kreativt og næsten tegneserieagtigt udtryk.

Tommy er en skarpskåret, hårdtpumpet og velsmurt orange racercykel med hang til fart i hjulene. Han er en af de der typiske pedalegoister, der råber "bagfra" og "flyt dig, din gamle havelåge", når han kommer drønende. Hver nat sover de andre cykler i cykelstativerne nede på gaden, men Tommy kan ikke lide at få skidt og rust på sine eger eller fælde, så han holder sig mest i sin lejlighed på fjerde sal, hvor værktøjet er i orden, og hvor der altid er god olie på kanden. Men en dag støder han - helt bogstaveligt - ind i en rød damecykel ved navn Belinda. Og selvom hun både skælder ham ud og har verdens mest beskidte kæde, så "går luften ligesom ud af ham". Pludselig er Belinda det smukkeste navn, Tommy nogensinde har hørt, og med Belinda ved styret tør Tommy trods sin angst for cykeltyve og sine aversioner mod gadelarm.

Ideer til undervisningen

Før I læser bogen

Litteraturkuffert

For at sætte stemningen kan du inden læsningen lave en *litteraturkuffert* for med den at gøre eleverne nysgerrige på det kommende forløb og for at aktivere deres forforståelse, viden og erfaringsverden. Tag genstandene langsomt op af kufferten en ad gangen og lad eleverne sætte ord på dem. Lad dem efterfølgende komme med bud på, hvad bogen I skal til at læse om handler om, og hvem der kunne være med i historien. Lad nu eleverne se på forsiden (og KUN forsiden) af bogen også. Lad dem igen komme med bud på, hvad bogen om handler om, og hvem der kunne være hovedperson(er) i historien.

I kufferten (eller sækken, kassen eller lignende) kunne man lægge:

- Cykelolie, cykelhjul, en svamp (fx en champignon eller andet, du kan få fat i), en cykelkæde, en cykelpumpe, et hjerte, en taleboble med ordet "Bagfraaaa"

Når bogen er læst første gang

STYR på handlingen

Når I sammen har læst bogen i klassefællesskabet eller i gruppen kan det være en fordel at bruge *et litterært greb* til at få overblik over handlingsforløbet. Brug fx skabelonen "Cykelstyret". Tegn eller skriv handlingsforløbet ind på punkterne indsat på cykelstyret. Lad eventuelt eleverne bruge sætningsstarterne, hvis de er i stand til at skrive sætninger.

Øv jer i, med udgangspunkt i cykelstyrene, at genfortælle handlingen for hinanden i mindre grupper eller på hele klassen alt efter, hvad der passer bedst for jer.

I de næste opgaver skal der arbejdes legende med sprogforståelsen.

Ordbanken

Til denne skriveopgave skal I bruge skabelonerne: "Ting man kan finde på en cykel" og "Ting man bruger, når man skal passe sin cykel" til at udvide cykelsproget og til at skrive i en meningsfuld sammenhæng. Disse opgaver kan også sættes ind i en stationsundervisningsramme, hvor denne opgave ligger på skrivestationen.

Tegnestafet

I makkerpar skal eleverne udføre en tegnestafet, hvor det legende element og fokus på at kunne bruge cykelord og udtrykke sig sprogligt er i spil. Som bonus træner eleverne samtidig deres arbejdshukommelse.

Stil en udvalgt cykel et sted udenfor skolen; fx skolegården – eller rettere i nærheden af skolegården for eleverne må ikke kunne se den, derfra hvor de skal løse opgaven, og alligevel skal den være lige i nærheden.

Hvert par står i nærheden af cyklen uden at kunne se den. Hos sig har de et stykke papir (evt. et skriveunderlag) og en blyant. Den ene løber hen til cyklen, kigger godt på den og løber herefter tilbage for at tegne så meget og så virkelighedsnært, som vedkommende kan huske det. Den næste gør nu nøjagtig det samme og kan derefter tilføje til tegningen af detaljer og rettelser. Makkerparret fortsætter på denne måde. I kan vælge at sætte tid på stafetten, så alle er "færdige" samtidig.

En udvidelse:

"Skriv en cykel" – stafet

Eleverne skal bruge tegningen, som de lige har lavet. Lad makkerparrene skrive ordene på de cykeldele, som de allerede kender. Lad dem sætte streg fra cykeldelen til ordet, når de skriver. Når makkerparrene ikke kender flere ord, må de, en ad gangen, "hente" ord ved cykelplakaten = opslaget bagerst i bogen kaldet "Cykelordbog"

Endnu en udvidelse:

I klassen kan parrene gøre deres cykeltegninger / cykelordbøger færdige ved at lægge farver på og forfine dem med flere detaljer for dernæst at hænge dem op i klassen eller et andet sted på skolen, hvor det giver mening.

Undersøg sproget

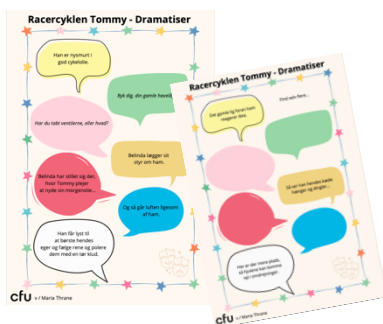
I de næste opgaver kan I undersøge sproget i bogen for sjove cykeludtryk, der skaber billeder. I disse udtryk ligger der humor gemt, da udtrykkene gemmer på referencer til ord og udtryk fra vores hverdagsprog. Med opgaverne her er tanken at hjælpe eleverne med at få øje på og sammenligne udtrykkene.

Quiz og byt

Klip taleboblerne med sætninger/udtryk fra bogen ud og lad eleverne lave en *Quiz* og *byt* aktivitet med dem. Du kan evt. kopiere to af hvert ark eller selv skrive flere sætninger ind, hvis I har brug for et større antal talebobler.

Dramatiser udtryk fra Racercyklen Tommy

Her trækker eleverne et udtryk i makkerpar. De skal nu øve deres sætning, så de kan den udenad. Nu skal de øve sætningen ved at sætte en bestemt stemme og bevægelse på. Fx "Har du tabt ventilerne, eller hvad". Det skal måske siges sådan temmelig bebrejdende og med en høj stemmeføring, som man forestiller sig, at en temmelig sur og frustreret dame ville sige den.

Nu fremfører/dramatiserer de sætningerne for hinanden stående på gulvet i en cirkel. Hvis det kan hjælpe og støtte eleverne i processen, kan I gøre det, at de øvrige i cirklen skal gentage og efterligne både stemmeføring og bevægelser.

Dyk videre ned i værket

Min "Cykel-type"

I billedbogen Racercyklen Tommy findes mange typer af "cykel"-typer. De har hver deres udtryk og personlighed. Nu skal eleverne tegne den cykel, de ville være, hvis de var med i historien og på den måde spejle sig i teksten. En udvidelse af denne opgave kunne være, at eleverne skal skrive om sig selv som cykel med navn, egenskaber, hvad man godt kunne lide at gøre i trafikken etc.

Lav en opsamling hvor eleverne fx hænger deres "Mig som cykel" billeder op og forklarer, hvad navn, egenskaber etc. for netop denne cykel er.

Tal fx også om: hvad ville den cykel gøre, hvis nogen kørte overfor rødt? Hvis man havde rigtig travlt en dag? Hvis man savnede en god ven at følges med? Etc.

Læs, se og tal sammen

Intertekstuelle referencer og perspektivering

Se klip fra filmen Cars: <https://via.mitcfu.dk/CFUFILM1130946>

Drag sammenligninger mellem billedbogen Racercyklen Tommy og klip fra filmen Cars. Hvem er hovedperson i filmen? Hvem er i bogen? Hvad er lighederne og hvad er forskellene? Måske kan eleverne få øje på, at hoved"personen" i Cars er en bil med menneskelige egenskaber på samme måde som Tommy er en cykel-hoved"person".

Drag evt. også en sammenligning med Carl Quist Møllers billedbog "Cykelmyggen Egon". Hvad er ligheder og forskelle her?

Inspiration til samtaleoplæg:

- Hvad sker der i handlingsforløbet?
- Hvorfor kører Tommy tilbage og indhenter "Damecyklen" efter uheldet?
- Hvad ville du/I gøre, hvis I kørte ind i nogen på cykel?
- Hvad mon der sker mellem Tommy og Belinda i fremtiden?
- Hvad drejer historien sig om?
- Hvad vil forfatter og illustrator fortælle med historien?

Efter arbejdet med billedbogen

På cykeltur

Forbered en god cykeltur. Tal med børnene om, hvad man skal have gjort klar inden? Hvad skal man have med? Hvad skal man have styr på? Er der cykelregler, cykeltjek eller andet, der skal styr på?

Er eleverne for små eller passer det bedre for jer, kan I tegne cykelbaner op med kridt i skolegården. I kan lave en "oliestation", en "saftevandsstation", "en rundkørsel" og måske også et sving, hvor man skal øve at dreje til højre og et til venstre. Hvis eleverne ikke har cykler, så kan et løbehjul også bruges.

Supplerende materialer:

Cykelmyggen og minibilen: <https://mitcfu.dk/CFUFILM1071724>

Fagbøger om cykler: <https://mitcfu.dk/27664083> og <https://mitcfu.dk/21699659>

CYKELSTYRET

Med denne samtale- og skriveskabelon som støtte kan dine elever i makkerpar få overblik over billedbogens handlingsforløb.

Til sidst ...

Senere ...

Fortæl ...

Pludselig ...

Så...

Først ...

Skriv ...

ORDBANKEN

Ting man bruger, når man skal passe,
pleje og reparere sin cykel

1

2

3

4

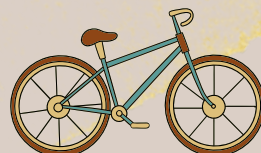
5

6

7

ORDBANKEN

★ Ord og udtryk hørt på cykelstien

1

2

3

4

5

6

7

ORDBANKEN

✦ Ting man kan finde på en cykel

1

2

3

4

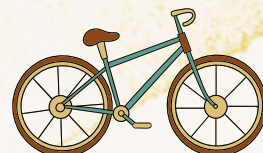
5

6

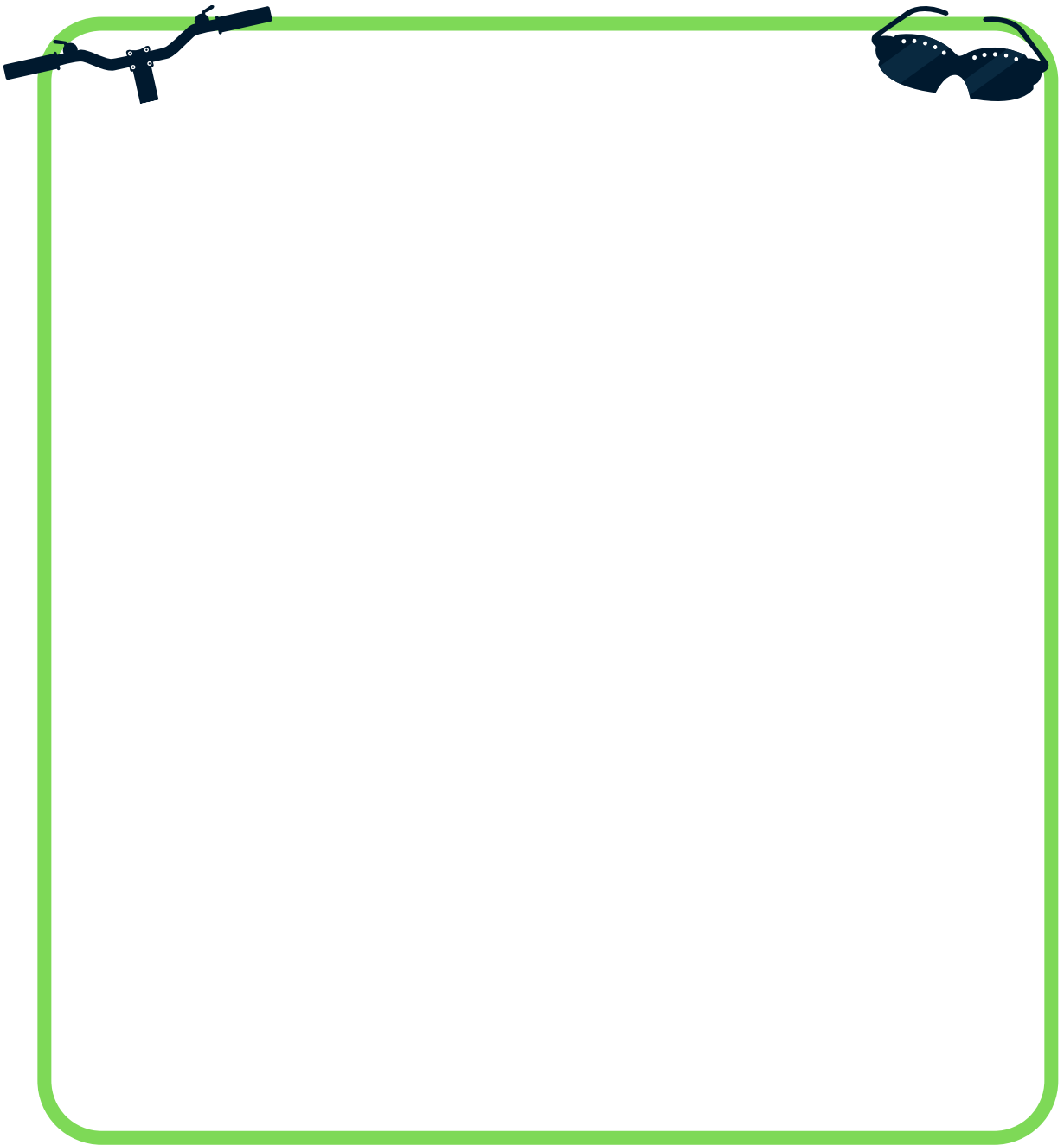

7

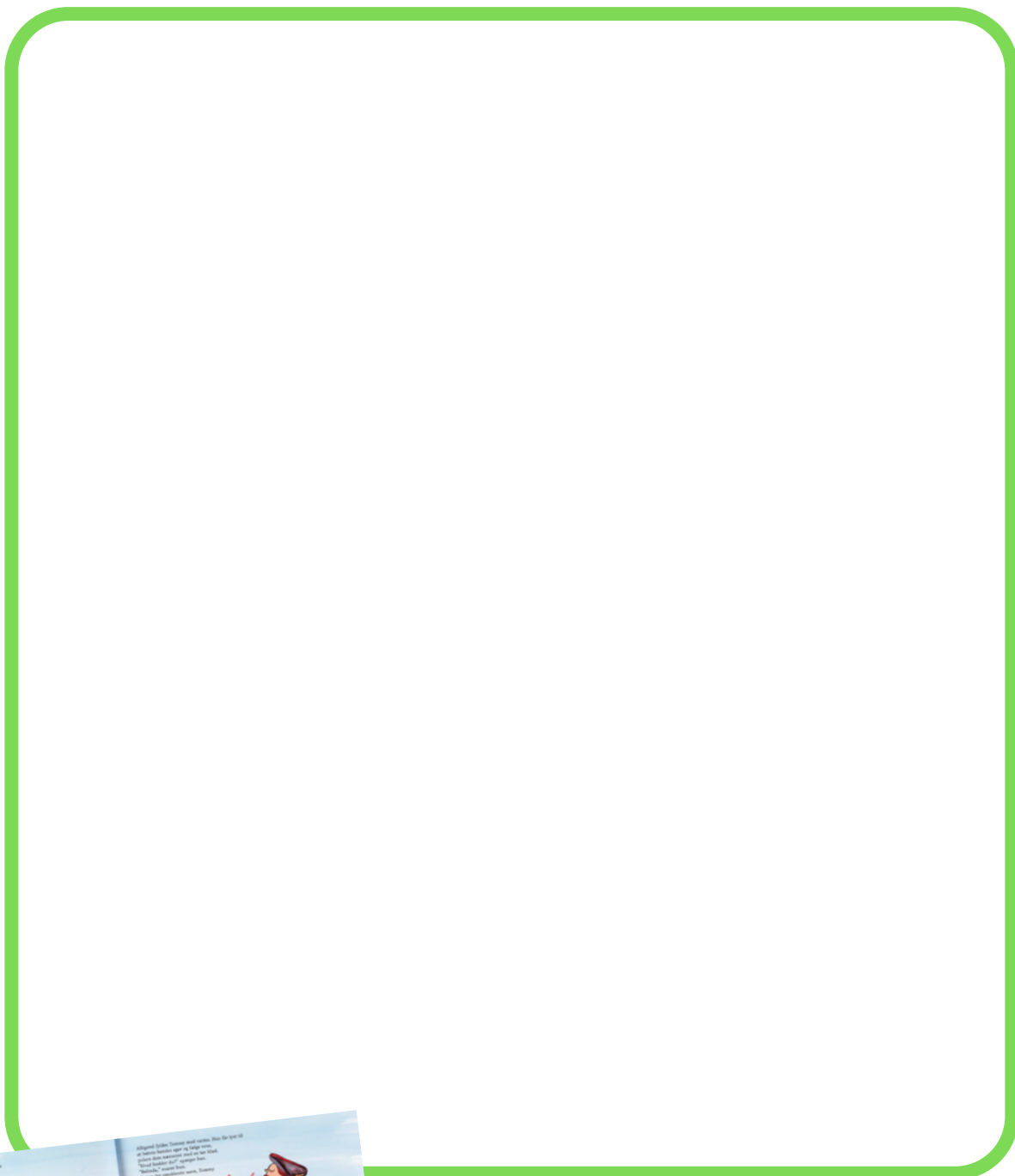
TEGNE-STAFET

I makkerpar skal I tegne en cykel, så den ligner den cykel, som jeres lærer har stillet frem så meget som muligt.

MIG - SOM CYKEL

I Racercyklen Tommy finder vi mange cykel-typer.
Tegn den cykel, *du* ville være, hvis du var med i historien. Giv den
masser af farve og personlighed.

Racercyklen Tommy - Dramatiser

Han er nysmurt i
god cykelolie.

Ryk dig, din gamle havelåge!

Har du tabt ventilerne, eller hvad?

Belinda lægger sit
styr om ham.

Belinda har stillet sig der,
hvor Tommy plejer
at nyde sin morgenolie...

Og så går luften ligesom
af ham.

Han får lyst til
at børste hendes
eger og fælge rene og polere
dem med en tør klud.

Racercyklen Tommy - Dramatiser

Det gamle lig foran ham
reagerer ikke.

Find selv flere...

Så ser han hendes kæde
hænger og dingler...

Her er der mere plads,
så hjulene kan komme
op i omdrejninger.

